

Білик Т. Ю.

група 5365м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), tarasbilyk96@mail.ru

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статті здійснено аналіз проблеми сучасної вищої освіти в Україні в контексті європейських інтеграційних процесів. Обґрунтовано основні засади використання міжнародного досвіду в українських ВНЗ та розглянуто принципи державної політики щодо вищої освіти в Україні.

Ключові слова: *освіта, європейська інтеграція, система вищої освіти, Україна, розвиток.*

The article analyzes the problem of modern higher education in Ukraine in the context of European integration processes. The basic principles of using international experience in Ukrainian universities and the principles of state policy on higher education in Ukraine are grounded.

Key words: *education, European integration, higher education system, Ukraine, development.*

Вступ. Прагнення України до європейської інтеграції суттєво впливає на всі сфери життя, включаючи і вищу освіту. Наразі Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, активно здійснює модернізацію освітньої системи та її реалізує.

На даний час освіта передбачає відкритість майбутнього, а її подальший розвиток має спрямовуватися на подолання перешкод надання освітнього процесу творчого характеру, що потребує нової освітньої моделі, яка

відповідатиме реаліям постіндустріального суспільства, тим глобальним змінам у всіх сферах життя, які викликаються сучасними технологіями, стрімкими інтеграційні процеси в світі. Саме тому важливе значення для розвитку суспільства набуває нова якість сучасної освіти в умовах євроінтеграції [1].

Проблеми розвитку вищої освіти в контексті євроінтеграції набувають в Українській державі все більшого значення. Свідченням чому є закон України «Про вищу освіту», який кожен рік реформується в євроінтеграційному напрямку.

Мета: здійснити аналіз проблем сучасної вищої освіти в Україні в контексті європейських інтеграційних процесів. Завданнями статті є обґрунтувати основні засади використання міжнародного досвіду в українських ВНЗ та розглянути принципи державної політики щодо вищої освіти в Україні.

Євроінтеграційні процеси стимулюють до інтенсивного розвитку вищої освіти, яка виступає одним із визначальних чинників розвитку інтелектуальної та духовної культури українського народу, запорукою майбутніх успіхів у зміцненні та утвердженні авторитету України як самостійної, незалежної, демократичної та правової держави. Державна та освітня політика мають бути спрямовані на вирішення актуальних проблем, які б не тільки сприяли успішній інтеграції в європейський простір вищої освіти, але й нівелювали потенційні негативні наслідки для нашої суспільства.

Розвиток української вищої освіти не може стояти на місці, тому необхідно прогнозувати процес трансформації національної системи освіти. При цьому оптимально використовувати міжнародний досвід. Цей процес має відбуватися на наступних підставах:

1. Побудова оновленої системи освіти – повинна стати національною ідеєю, зміст якої полягає в збереженні та примноженні давніх освітніх традицій українців.

2. Оновлена система вищої освіти призначена виховати громадянина держави Україна, всебічно розвиненою особистістю, для якої потреби в фундаментальних знаннях і в підвищенні загальноосвітнього та професійного рівня асоціюється з посиленням своєї держави.

3. Розвиток національної системи вищої освіти має підпорядковуватися законам ринкової економіки, тобто закону розподілу праці, закону змінності праці та закону конкуренції, оскільки економічна сфера займає важливу роль у формуванні суспільного розвитку. При цьому необхідно враховувати важливі чинники – соціальне, політичне, духовне життя. Значна частина проблем, накопичених у системі вищої освіти України, пов'язана насамперед із цілим комплексом зазначених вище суспільних чинників.

4. Необхідно переглянути зміст вищої освіти та наповнити його новітніми технологіями, забезпечувати максимально відкритий доступ до навчального процесу, що сприяє її інтеграції.

Пріоритетними напрямками державної політики щодо розвитку вищої освіти є особистісна орієнтація вищої освіти, тобто освіта доступна кожному [3].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципах: сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки конкурентоздатного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя; доступність вищої освіти; незалежність здобуття вищої освіти від політичних партій, громадських та релігійних організацій (крім вищих духовних навчальних закладів); міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у європейський простір вищої освіти, за умови збереження та розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи; наступність процесу здобуття вищої освіти; державної підтримки підготовки фахівців з вищою освітою для пріоритетних галузей економічної діяльності, напрямків фундаментальних та прикладних наукових досліджень та багато іншого [2].

Серед основних напрямків подальшого розвитку вищої освіти та підвищення її якості необхідна реалізація принципів універсального підходу до розвитку вищої освіти. Це вкрай потрібно, оскільки універсальність освіти забезпечує формування молоді, яка має відповідні можливості, мотиви та адекватну підготовку до всіх етапів життєвого шляху.

Висновки: Розвиток України на сучасному етапі визначається в загальному контексті європейської інтеграції з орієнтацією на загальнолюдські цінності: права людини, свобода пересування, свобода отримання освіти будь-якого рівня тощо, що є основою громадянського демократичного суспільства. Напрями розвитку вищої освіти в Україні, з одного боку, стратегічні, з іншого – вони дадуть поштовх для подальшого поліпшення стану освіти та науки вже в найближчому майбутньому. Євроінтеграційний напрям орієнтований на розширення доступу до вищої освіти, підвищення якості освіти та ефективність використання фахівців з вищою освітою.

Список використаних джерел

1. Сисоєва С. О. Вища освіта України: реалії сучасного розвитку / С. О. Сисоєва, Н. Г. Батечко. – К. : ВДЄКМО, 2011. – 344 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрану.
3. Модернізація вищої освіти України та Болонського процесу : матеріали до першої лекції /Уклад. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Лемківський Ю. В. Сухарніков; відп. ред. М. Ф. Степко. – К. : Вид. центр МОН України, 2004. – 24 с.